

MERCATOR – LJUBLJANSKE MLEKARNE

Sterilizacija z zastarelimi stroji

Delovna enota Sterilizacija Mercator-Ljubljanskih mlekarne sodi med obrate življenjskega pomena, ne le za mlekarne, ampak tudi za potrošnike. Od delovanja te enote je odvisna preskrba občanov z alpskim mlekom in drugimi steriliziranimi mlečnimi napitki, obstojnimi 60 dni. Po drugi strani ta delovna enota predstavlja nekakšen izravnalni obrat M-Ljubljanskih mlekarne, ki se prilagaja letnim viškom in manjkam mleka.

Igor Brulc in Andrej Kos, vodja proizvodnje in vodja delovne enote, sta nam povedala, da je zmogljivost obrata 12 tisoč litrov mleka na uro, medtem ko letno napolnijo 36 milijonov litrov alpskega mleka in steriliziranih mlečnih napitkov. To je kar 31 odstotkov vsega mleka, ki ga odkupijo M-Ljubljanske mlekarne, TOZD Mlekarne Ljubljana.

S svojo proizvodnjo jamčijo nemoten odkup mleka ob vsakem času, tudi v času največje mlečnosti, kar je pomembno za dobavitelje mleka. Nič manj pomembno pa ni za ostale mlekarne v Sloveniji, ker poleti lahko prevzamejo tudi njihove viške mleka, ki jih zaradi premajhnih zmogljivosti same ne bi mogle predelati.

Za temi podatki se skriva neizmerjena iznajdljivost in požrtvovalnost delavcev, ki morajo za vsako ceno opraviti svoje naloge – od redne proizvodnje do vzdrževanja strojev, ki so vse prej kot novi. Kupljeni so bili že leta 1979 in so do danes opravili preko 20 tisoč delovnih ur, kar je skregano z vsemi standardi, ki za takšne stroje veljajo v svetu. Tam jih po šest tisoč delovnih urah preprosto odpisejo, saj je vzdrževanje predrago, njihova zanesljivost pa vprašljiva.

Stroji v M-Ljubljanskih mlekarne niso nikakršna izjema, le da si mlekarne ne morejo privoščiti nakupa novih in zato pač »čarajo«. Največ težav imajo z rezervnimi deli, kajti uvoz je za-

pletena »igra«. Koliko časa bo vzdrževalcem uspevalo krpiti stare stroje, je vprašanje, na katero si nihče v mlekarne ne upa niti pomisliti. Novi so tako dragi, da nakupa mlekarne same ne bodo zmogle.

Kljub temu o novih strojih le razmišljajo. Če bi jih imeli, bi lahko razširili proizvodni program in ga prilagodili zahtevam trga, ki si ob čokoladnem in lešnikovem mleku želi še sadno in vaniljevo mleko. Recepture imajo pripravljene...

O teh težavah Igor Brulc in Andrej Kos najprej spregovorita. Nič manj nista zgovorna, ko podrobno opisujeta tehnološke postopke v obratu sterilizacije. Zvem, da je alpsko mleko odbrano boljše mleko, po posebnem postopku segreto in do 140 stopinj v sterilizatorju, v posebnem stroju – homogenizatorju pa z močnimi in hitrimi udarci bata »razbijejo« maščobne delce in jih razprše med mlekom, kar mu daje bolj poln okus.

Kajpak absolutne sterilnosti ne morejo doseči, še zlasti zato ne, ker je surovina, ki jo dobe od proizvajalcev, prezasičena z bakterijami. Toliko jih je, da bi na Švedskem naše mleko, ki ga vsak dan pijemo, zllili na gnojščice. Tam imajo pač drugačne standarde, ki so kar nekaj desetkrat strožji od naših.

V DE Sterilizacija, kjer mleko polnijo v tetrabrik embalažo, izdelek dnevno pregledujejo. Nema lokrat se zgodi, da mora po več tisoč litrov mleka ponovno v predelavo. Dovolj je, da je na embalaži nevidna odprtina, posledica se pokaže čez nekaj dni, ko se embalaža napihne in se mleko v njej skisa. Za to so večkrat krivi stari stroji, ki ne omogočajo več takšne kakovosti, kot je potrebna. Drugi pogost vzrok (kar v 90 odstotkih) za skisano mleko so nepravilni postopki pri transportu, v trgovini in pri potrošnikih samih. Ti se ne zavedajo, da mleko štiti le sedem tisočink milime-

Prva kontrola alpskega mleka je že na proizvodni liniji. Foto: A. D.

tra debela alumijska folija, ki se hitro poškoduje, če mleko premetavamo, tako kot ga. Alumijska folija je le ena od osmih plasti, iz katerih je sestavljena embalaža alpskega mleka.

Sogovornika ob vsem tem poudarjata, da na svetu doslej še ni bilo primera zastupitve z alpskim mlekom. Razlog je preprosto – pokvarjeno alpsko mleko ima tako spremenjen okus, da vsak opazi, da je nekaj narobe.

V mlekarne nameravajo vpletati tudi nov sistem embalaranja, oziroma paletizacije, s čimer se bodo izognili pogostemu prekladanju. Uvedli bodo kovinske zabojnike za 180 litrov mleka. Če bi jim uspelo urediti še skladišni prostor, ki danes sprejme le 600 tisoč litrov mleka, načrtovan pa je za 3,5 milijona litrov mleka, bi potem kupcem resnično lahko postregli s prvovrstnim izdelkom, saj bi lahko v tako velikem skladišču mleko imeli dovolj časa, da pokaže, ali je ustrezno ali ne.

Ob koncu razgovora sta Igor Brulc in Andrej Kos povedala še zanimiv podatek, da so avgusta lani dosegli rekord v proizvodnji – v 31 dneh so predelali 4 milijone 41 tisoč litrov mleka, toliko kot kakšna droga mlekarne v celnem letu.

ANDREJ DVORŠAK

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO – PERSONALNA UPRAVA

RAZPISUJE NATEČAJ

za sprejem kandidatov za učence splošnih srednjih vojaških šol, gojence srednjih vojaških šol rodov in služb in učence šol za strokovne delavce v vojaških poklicih v letu 1987

KATERE SO SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE?

- Letalska splošna srednja vojaška šola »Maršal Tito« v Mostarju
 - Splošna srednja vojaška šola »Bratstvo – enotnost« v Beogradu
 - Splošna srednja vojaška šola »Ivo Lola-Ribar« v Zagrebu
 - Splošna srednja vojaška šola »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani (samo za kandidate z območja Slovenije)
- V naštetih šolah je možen vpis v 1., 2. in 3. razred.

Srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu, smeri:

- pehota,
- artilerija,
- oklepno-mehanizirane enote,
- inženirstvo,
- zveze,
- atomsko-biološko-kemična obramba.

Tehniška srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu, smeri:

- strojništvo,
- elektrotehniška,
- prometna.

Srednja vojaška šola vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu, smeri:

- letalsko-tehniška,
- protizračna obramba,
- letalstvo,
- zračno opazovanje in javljanje,
- elektronsko izvidovanje in protielektronska dejstva.

Mornariška srednja šola v Splitu, smeri:

- pomorstvo
- mornariško tehniška služba

Intendantska srednja vojaška šola v Sarajevu; Sanitarna srednja vojaška šola v Novem Sadu (farmaceutska smer – samo za III. letnik); Glasbena srednja vojaška šola v Beogradu.

Na te šole vpisujejo v 1. in 3. razred.

Tehniška šola vojaških usmeritev v Zagrebu, specialisti za:

- pehотно oborožitev,
- vozila in gosničarje,
- za elektronsko protiklopnih in zemeljskih artilerijsko-raketnih sistemov,
- radarske naprave v sistemu protizračne obrambe,
- artilerijsko oborožitev,
- radarske naprave v enotah kopenske vojske,
- računalniške in bojnih sistemih,
- radiorelejne naprave in naprave z nosečimi frekvencami,
- telefonsko-telegrafске naprave,
- elektroenergetske naprave in opremo,
- električne instalacije in naprave na motornih vozilih, ter
- strelivo in minsko-eksplozivna sredstva.

Vojaška šola za strokovne delavce vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu, poklici:

- letalski elektromehaničar,
 - letalski mehaničar za instrumente,
 - radiomehaničar za zemeljske radio-navigacijske naprave,
 - mehaničar za radarsko-računalniško opremo,
 - mehaničar za raketne sisteme,
 - gumar – plastičar,
 - mehaničar za vzdrževanje letalske opreme,
 - letalski tapetnik,
 - letalski radarski mehaničar,
 - mehaničar za obdelavo nekovin,
 - optik, in
 - laborant za pogonska goriva.
- V navedeni šoli vpisujejo samo v III. razred.

Pogoji razpisa:

- Kandidirajo lahko kandidati moškega spola, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo splošne in posebne pogoje razpisa. Dekleta, državljanke SFRJ, ki izpolnjujejo splošne in posebne pogoje razpisa pa lahko kandidirajo za šolanje v Vojaški šoli za strokovne delavce vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu;

a) Splošni pogoji:

- da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila pristojna vojaška zdravniška komisija; za tehniško šolo vojaških usmeritev v Zagrebu in Vojaško šolo za strokovne delavce vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu pa zdravstveno sposobnost ugotavlja pristojna civilna zdravstvena ustanova;
- da niso bili sodno kaznovani in da proti njim ne teče kazenski postopek;
- da imajo soglasje staršev – skrbnikov.

b) Posebni pogoji:

1. kandidati za 1. razred:

- da so rojeni leta 1971 ali kasneje;
- učenci, ki obiskujejo 8. razred osemletke, so morali 7. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti pa, ki so osemletko že končali, so morali v 8. razredu doseči najmanj dober uspeh;

2. kandidati za 2. razred:

- da so rojeni leta 1970 ali kasneje;
- učenci, ki obiskujejo 1. razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, so morali 8. razred osemletke končati z najmanj dobrim uspehom;

3. kandidati za 3. razred:

- da so rojeni leta 1969 ali kasneje;
- učenci, ki obiskujejo 2. razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, ne bodo sprejeti, če niso dosegli najmanj dobrega splošnega uspeha.

Kandidati za vpis v vse razrede splošnih srednjih vojaških šol in srednjih vojaških šol rodov in služb morajo imeti poleg predpisanega splošnega dobrega uspeha tudi najmanj dobro oceno iz naslednjih predmetov: fizika, kemija in matematika.

Kandidati za vpis v vse razrede splošnih srednjih vojaških šol in srednjih vojaških šol rodov in služb morajo imeti poleg predpisanega splošnega dobrega uspeha tudi najmanj dobro oceno iz naslednjih predmetov: fizika, kemija in matematika.

Kandidati za Glasbeno srednjo vojaško šolo morajo imeti tudi naslednje sposobnosti: glasbeni posluš, spomin in smisel za ritem.

Šolanje, pravice in obveznosti učencev in gojencev:

Šolanje se začne 1. septembra 1987 in traja štiri, tri ali dve leti. Učenci in gojenci stanujejo med šolanjem v internatu in imajo na stroške Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pravico do stanovanja, hrane, oblačil in obutve, šolskega pribora, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za prevoz do doma in nazaj ob polletnih in letnih šolskih počitnicah ter do mesečnih denarnih prejemkov. Učenci Letalske splošne srednje vojaške šole »Maršal Tito« so med šolanjem poleg obvladovanja rednega programa dolžni, po predhodnem padalskem treningu s skoki, leteti z jadralnimi in motornimi letali z dvojnimi komandami po programu jadrnja-letanja, po končani šoli pa nadaljujejo šolanje na Letalski vojaški akademiji.

Učenci Splošnih srednjih vojaških šol nadaljujejo po končani šoli šolanje na eni od Vojaških akademij v skladu s potrebami službe oziroma njihovimi nagnjenji.

Gojenci srednjih vojaških šol rodov in služb so po končanem šolanju sprejeti v aktivno vojaško službo s činom vodnika ustreznega rodu ali službe.

Učenci Šole za strokovne delavce v vojaških poklicih in Šole vojaških usmeritev odidejo po končanem šolanju na službenje vojaškega roka, za tem pa so sprejeti v službo v enote – ustanove, za katere so se šolali; pri tem dobe: – naziv strokovnega delavca IV. stopnje za določeno specialnost; – status civilne osebe v službi v JLA ter vse pravice in obveznosti, ki iz tega izhajajo.

Učenci oziroma gojenci so dolžni po končanem šolanju ostati v službi v Jugoslovanski ljudski armadi toliko časa, kolikor določa Zakon o službovanju v oboroženih silah.

Medsebojne obveznosti kandidatov, sprejetih na šolanje, in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo bodo urejene s pogodbo. S to bodo, poleg drugega določeni stroški šolanja (stroški za hrano, stanovanje v internatu in mesečni denarni prejemki) za primer, če učenec oziroma gojenec po svoji krivdi ne bi izpolnil obveznosti.

O rešitvi prošnji bodo komisije za izbiro učencev in gojencev obvestile kandidate v prvi polovici junija 1987. Razpis je odprt do konca marca 1987. Razpis za šolo za strokovne delavce v vojaško-tehniških poklicih v Zagrebu je odprt od 1. junija 1987.

Kako se prijavite?

Kandidati, ki se žele javiti na razpis, naj se zglasijo pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo v občini, kjer imajo stalno bivališče. Tam bodo dobili vsa pojasnila.

Kje dobiti informacije:

- Vsa obvestila v zvezi z natečajem lahko kandidati dobijo pri:
 - Splošni srednji vojaški šoli »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani, tel. (061) 319-791,
 - Upravi vojaškega okrožja Ljubljana,
 - Upravnem organu za ljudsko obrambo v občini,
 - Skupnosti za zaposlovanje.

ANKETA

Zimske počitnice doma

Med zimskimi počitnicami je DPM ŽIV-ŽAV skupaj z bežigrasko Zvezo prijateljev mladine pripravil dopoldansko varstvo za šolarje in šolarke. Pravzaprav ne varstvo, ampak nadvse zanimiv program za vse, ki so prišli, ker niso bili na smučanju, torej na počitnicah zunaj Ljubljane.

Tisti dan, ko sem ta otroški živ-žav obiskala, pravzaprav pravega živ-žava sploh ni bilo. Vsega je bil kriv, ne boste verjeli Superman, ki ga je tisti dan predvajala ljubljanska televizija.

Sicer pa nas je zanimalo kaj so o programu med zimskimi počitnicami menili otroci in tisti, ki so ga vodili.

SUZANA SPAHIĆ, 1. letnik Višje vzgojiteljske šole: »Vsak dan ob devetih dopoldne pridejo otroci na Staničevo 41 v malo dvorano v pritličje. Prvi san smo na primer gledali filma: Kekec in Srečo na vrhovi. V mali dvorani je videorekorder, mi pa imamo na voljo precej slovenskih filmov na kasetah in otroci, ki pridejo, se sami odločijo, kateri film bi radi gledali. V terek smo bili na primer, ves dan na snegu. Kepali smo se, delali snežene može in se sploh imenitno imeli.«

MLADEN MARKUS, elektrotehnik: »Na študentskem servisu sem izvedel, da išče bežigraska ZPM vzgojitelje in vzgojiteljice in sem se prijavil. Na uro zaslužim 1000 dinarjev. Pa ne mislite, da prvič delam z otroki. Tovariš sem bil že

v poletnih kolonijah. Rad imam otroke in mislim, da tudi oni mene, ker se z njimi hecam in vsem je, vsaj upam, lepo.«

BRANKA PODBOJ, 1. letnik specialne pedagogike: »Z otroki se že dolgo ukvarjam. Na OŠ Franceta Bevka sem v jutranjem varstvu. Pridem petnajst minut pred šest zjutraj in odidem ob osmih, torej pridem še ravno dovolj zgodaj na predavanja. Učim se pa popoldan. Rada delam z otroki, ki so tako prijetni, če z njimi ne delaš pridigarstvo, prestrogo in prerensno.«

DAMIR SRDAČEVIĆ, 2. razred OŠ dr. Vita Kraigherja: »Zelo sem vesel, da lahko vsak dan med počitnicami med 9. in 13. uro preživim skupaj z vzgojitelji in drugimi otroki, ki so tako kot jaz sami doma. Če bi bil cele dneve sam, bi mi bilo dolgčas. Všeč mi je tudi, da je DPM ŽIV-ŽAV uredilo prehrano. Tako lahko tisti, ki hočejo, blizu družbenega doma Stadion tudi kosijo.«

PRIMOŽ KRAMAR, 1. razred OŠ dr. Vita Kraigherja: »Starejša brat in sestra še spita, ko odidem jaz na živ-žav. Rad gledam lepe mladinske filme, risanke in lutkovne predstave. In vse to smo počeli med počitnicami. Rad tudi zunaj divjam in tudi tega je bilo dovolj. Všeč mi je bilo, da tovariš in tovarišici niso bili strogi.«

Besedilo in slika: NEVA ŽELEZNIK

Suzana Spahić

Mladen Markus

Branka Podboj

Damir Srdarević

Primož Kramar